

pressemeddelelse

fra EU's Narkotika-agentur i Lissabon

Nr. 6/2000 – 11. oktober 2000

**VIGTIGT: MÅ FØRST OFFENTLIGGØRES EFTER KLOKKEN 12.00 (CET) ONSDAG
DEN 11. OKTOBER**

Årsberetning om Narkotikasituationen i EU – 2000

KVINDELIGE STOFBRUGERE RAMMES HÅRDERE END MANDLIGE BRUGERE

Agenturet efterlyser skræddersyede løsninger med udgangspunkt i kvinders behov

Kvindelige stofbrugere rammes hårdere end mandlige brugere, fremgår det af *Årsberetning om Narkotikasituationen i Den Europæiske Union*, som EU's Narkotika-agentur, EMCDDA, udsender i dag. Beretningen efterlyser skræddersyede løsninger, der tager højde for kvinders særlige problemer og behov.

Ifølge agenturet opfattes narkotikabrug som uforeneligt med de roller, kvinder er underlagt. Der fokuseres især på moderrollen. Kvinderne er bange for at blive stemplet som "uegnede" som mødre og for, at deres børn bliver fjernet, hvis de går med til at lade sig behandle.

Det betyder ifølge EMCDDA, at de kvindelige stofbrugere har vanskeligere end mændene ved at få en behandling, der svarer til deres behov.

Disse opsigtsvækkende oplysninger stammer fra et særligt afsnit i beretningen, hvor der fokuseres på særlige problemer i forbindelser med kvinder og stoffer – og på kønsspecifikke forskelle.

Agenturet konkluderer på baggrund af de få tilgængelige oplysninger, at initiativerne over for brugen af stoffer blandt kvinder, i modsætning til indsatsen over for stofbrug blandt mænd, hvor der i reglen fokuseres på det kriminelle aspekt af misbruget, i højere grad synes at være motiveret af bekymringer for stofbrugets følger for andre – for de eventuelle børn, som de måtte have, og for mændene, når brugerne er prostituerede.

Kønsspecifikke forskelle

Ifølge den nye beretning begår kvindelige stofbrugere mindre berigelseskriminalitet end mænd, og de finansierer oftere deres forbrug via sexindustrien. Prostitution er en fast indtægtskilde for op til 60% af de kvindelige stofbrugere.

Det fremgår ligeledes, at risikoen for overførsel af smitsomme sygdomme fra prostituerede til deres kunder altid har givet anledning til bekymring, og sammenkædningen mellem stofbrug blandt kvinder og prostitution har ganske givet været medvirkende til at udvide de forebyggelses- og behandlingstilbud, der henvender sig til kvindelige stofbrugere.

Kvindespecifikke narkotikaproblematikker er ifølge EMCDDA ikke tidligere blevet systematisk undersøgt gennem EU's informationssystemer på narkotikaområdet. De fleste medlemsstater

har imidlertid udarbejdet særlige programmer med forskelligt omfang og indhold – og der er oprettet en række faciliteter for kvinder, hvor de kan få husly, information og praktisk rådgivning om sikker sex og sikker omgang med stoffer.

Tolv medlemsstater har iværksat programmer, der tilgodeser kvindelige narkoprostitueredes behov. **Irland, Spanien og Det Forenede Kongerige** melder om mange sådanne programmer, hvorimod **Belgien og Finland** ingen programmer har.

Det fremgår af beretningen, at der generelt er flere mænd end kvinder, som bruger ulovlige stoffer. Forskellen mellem mænds og kvinders brug af stoffer er imidlertid kompleks – bl.a. fordi mange af kvinderne ernærer sig ved prostitution, og fordi mændene lægger pres på de unge piger.

Agenturet pointerer, at problemet for kvinderne bl.a. er, at piger eksperimenterer med stoffer tidligere end drenge gør. Det skyldes, "at piger ofte har ældre kærestes, som kan tilskynde dem til at prøve stoffer". Netop derfor har **Østrig, Tyskland og Sverige** valgt at rette de forebyggende aktiviteter på narkotikaområdet specifikt mod meget unge kvinder og skolepiger. "Disse initiativer fokuserer ofte på den kvindelige identitet og på, hvordan de kan sige nej til tilbud om stoffer fra kærestes eller mandlige jævnaldrende."

Der er stort set lige mange drenge og piger i alderen fra 15 til 16 år, som forsøger sig med cannabis. I aldersgruppen 20-24 år er brugen af stoffer imidlertid mere udbredt blandt mænd end blandt kvinder.

Der er rapporteret om mere markante kønsspecifikke forskelle i relation til stofmisbrug og til anvendelsen af bestemte former for narkotika inden for de seneste 12 måneder. Efterhånden som pigerne bliver ældre, fremkommer der yderligere og mere udprægede kønsrelaterede forskelle.

I modsætning til de ulovlige stoffer er brugen af medicin som f.eks. benzodiazepin mere udbredt blandt kvinder end blandt mænd, og forskellen bliver større med alderen. De sociale konsekvenser er mindre alvorlige, hvorimod de sundhedsmæssige følger af regelmæssig brug af denne form for medicin er betydelige.

Ifølge udokumenterede (ikke-videnskabelige) oplysninger fra **Frankrig, Tyskland, Irland og Det Forenede Kongerige** hersker der en vis bekymring for, at hiv- og hepatitis B-smitte er i stigning blandt visse kvindelige stofbrugere. Det menes at være resultatet af en mere risikofyldt injektionsadfærd blandt kvinder eller af ubeskyttet sex.

Beskyttelse af børn mod narkotika

I alle stater tilbydes gravide kvinder en "fremskyndet adgang" til narkotikabehandling. I **Østrig, Belgien, Danmark, Frankrig, Irland, Portugal og Sverige** er der udviklet specialtilbud, som specifikt henvender sig til dem. For mange af disse kvinder er regelmæssig svangerskabskontrol imidlertid ikke forenelig med deres livsstil – eller de frygter at blive stemplet, hvis de deltager.

Agenturet finder, at "det stigende antal børn født af stofbrugere har stor risiko for selv at udvikle narkotikaproblemer, og opmærksomheden rettes i stadig højere grad mod, hvilke konsekvenser forældrenes stofbrug har for børnene."

Der er i **EU** stor forskel på, i hvilket omfang børn fortsætter med at bo hos deres stofmisbrugende mødre. Der er enten endnu ikke fastsat klare retningslinjer for plejeordninger, eller sådanne er ikke blevet fast praksis.

Færre kvinder end mænd i behandling

Forholdet mellem kvindelige og mandlige stofbrugere i behandling er generelt mindre end 1:3. Kvinder, der kommer i behandling, er som regel yngre end mænd, og andelen af kvinder i

behandling i forhold til mænd falder med alderen. Tallene viser ikke, at behandlingen af kvinder er lykkedes, men snarere, at kvinder med narkotikaproblemer er underrepræsenteret.

En væsentlig grund til, at der er så få kvinder i narkotikabehandling, kan ifølge beretningen tilskrives deres moderskab: mange af de kvindelige klienter har mindst et barn, og de har ofte nok at gøre med at varetage deres omsorgsforpligtelser til at kunne følge et behandlingsprogram. De frygter også ofte at blive stemplet som "uegnede" mødre og få deres børn fjernet, hvis de melder sig.

Kvinder og stoffer i fængslerne

Antallet af kvinder i de europæiske fængsler stiger støt. I **Spanien** er antallet af kvindelige indsatte næsten tredoblet i løbet af de seneste ti år. Selv om en mindre del af de domfældte narkokriminelle er kvinder, viser data fra **Irland** og **Det Forenede Kongerige**, at der er alvorlige narkotikaproblemer blandt de kvinder, der fængsles. Det drejer sig hovedsagelig om heroin, metadon og benzodiazepin. Retningslinjerne for behandling af benzodiazepinmisbrug med henblik på at forebygge risiciene ved et pludseligt ophør synes ikke at være så veludviklede som de retningslinjer, der gælder for behandling af opiatmisbrug.

EMCDDA understreger, at behandlingsfaciliteterne i kvindefængslerne varierer. Kun i få lande – heriblandt **Tyskland** og **Portugal** – findes der særlige behandlingstilbud i kvindefængslerne, selv om en stor del af de kvindelige indsatte anvender stoffer. I **Portugal** er der oprettet børnehaver i to fængsler, for at børnene kan blive hos deres mødre.

Meddelelse til redaktørerne

1. **Årsberetningen om Narkotikasituationen i Den Europæiske Union** kan downloades fra **EMCDDA's** websted fra onsdag den **11. oktober kl. 12.00 (CET)**:
http://www.emcdda.org/publications/publications_annrep.shtml
or <http://emcdda.kpnqwest.pt>
2. Andre aspekter i den nye beretning belyses i to særskilte pressemeddelelser, der også kan downloades fra onsdag den **11. oktober kl. 12.00 (CET)**:
<http://www.emcdda.org/press/press.shtml>
 - **Problematisk stofbrug – nye tendenser (generel pressemeddelelse)**
 - **Substitutionsbehandling anvendes i stigende udstrækning inden for EU – "men der mangler evalueringer, og tilbuddene er for spredte" (emnespecifik pressemeddelelse)**

• Kontaktperson: Kathy Robertson, Pressesekretær,
Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug •
• Tlf.: ++ 351 21 811 3000 • Fax: ++ 351 21 813 1711 • E-mail: Kathryn.Robertson@emcdda.org •
• EMCDDA, Rua da Cruz de Santa Apólonia 23-25, PT-1149-045 Lisboa, Portugal •
• EMCDDA's websted findes på adressen: <http://www.emcdda.org> •